

บทที่ 2

วัตถุประสงค์และหลักการพื้นฐาน การสอบบัญชี

ACC3220

1

มาตรฐานการสอบบัญชี

(International Standards on Auditing : ISA) → TSA

องค์ประกอบของมาตรฐานการสอบบัญชี

1. มาตรฐานการสอบบัญชี
2. มาตรฐานงานสอบทาน
3. มาตรฐานงานที่ให้ความเชื่อมั่น
4. มาตรฐานงานบริการเกี่ยวเนื่อง
5. แม่บท (Framework)

TSA 200

วัตถุประสงค์โดยรวมของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
และการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบ
บัญชี

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบงบการเงิน

เพื่อเพิ่มระดับความเชื่อมั่นของผู้ใช้งบการเงินที่มีต่องบการเงิน การบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเกิดขึ้นได้โดยการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีว่างบการเงินได้จัดทำขึ้นในสาระสำคัญตามแม่บทการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องหรือไม่ การปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีและข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้สอบบัญชีสามารถแสดงความเห็นดังกล่าวได้

หลักการพื้นฐานของการตรวจสอบงบการเงิน

1. จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
2. มาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป
3. วิจารณ์ญาณในการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ

จรรยาบรรณของวิชาชีพสอบบัญชี

หมายถึง ข้อกำหนดความประพฤติหรือวิธีปฏิบัติงานที่ผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี (หรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาต) ทุกคนต้องยึดถือ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความเป็นมืออาชีพ และเสริมสร้างเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพสอบบัญชีให้เป็นที่ประจักษ์แก่ลูกค้าและสาธารณชนที่จะเชื่อถือและไว้วางใจในผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี

**ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี
ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ
บัญชี พ.ศ. 2561**

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี หมายความว่า ผู้ประกอบการวิชาชีพ
บัญชี 1) ด้านการทำบัญชี 2) ด้านการสอบบัญชี 3) ด้านการ
บัญชีบริหาร 4) ด้านการวางระบบบัญชี 5) ด้านการบัญชีภาษี
อากร 6) ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี

สามารถจำแนกประเภทตามลักษณะการให้บริการเป็น 2 กลุ่ม

1. ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะ
2. ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานธุรกิจ

1. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะ หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในสำนักงานที่ให้บริการทางวิชาชีพ

2. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานธุรกิจ หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ได้รับการว่าจ้างในกิจการ หรือกลุ่มของกิจการในด้านต่าง ๆ เช่น พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม การบริการ การศึกษา ภาครัฐ องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร หน่วยงานกำกับดูแล หรือองค์กรวิชาชีพ หรือผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีข้อตกลงผูกพันกับกิจการดังกล่าว

หลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ

1. ความซื่อสัตย์สุจริต
2. ความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ
3. ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่
และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน
4. การรักษาความลับ
5. พฤติกรรมทางวิชาชีพ
6. ความโปร่งใส

วิจารณ์งานในการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ

- หลักฐานการสอบบัญชีที่ขัดแย้งกับหลักฐานอื่นที่ได้รับ
- ข้อมูลที่ทำให้เกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของเอกสาร และคำตอบที่ได้รับจากการสอบถามซึ่งจะใช้เป็นหลักฐานการสอบบัญชี
- สถานการณ์ที่อาจแสดงให้เห็นถึงการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น
- สถานการณ์ที่ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องใช้วิธีการตรวจสอบเพิ่มเติมจากที่กำหนดโดยมาตรฐานการสอบบัญชี

การดำรงไว้ซึ่งการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพตลอดการ
ตรวจสอบเป็นเรื่องที่จำเป็น หากผู้สอบบัญชีต้องการลดความเสี่ยงจาก

- การมองข้ามสถานการณ์ที่ผิดปกติ
- การได้มาซึ่งข้อสรุปที่เกินความจริงจากการสังเกตการณ์ในการ
ตรวจสอบ
- การใช้สมมติฐานที่ไม่เหมาะสมในการกำหนดลักษณะ ระยะเวลา
และขอบเขตของวิธีการตรวจสอบและการประเมินผลการ
ตรวจสอบที่ได้

การใช้ดุลยพินิจเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพมีความจำเป็นต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับ

- ความมีสาระสำคัญและความเสี่ยงในการสอบบัญชี
- ลักษณะ ระยะเวลา และขอบเขตของวิธีการตรวจสอบที่ใช้เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานการสอบบัญชีและเพื่อรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชี
- การประเมินว่าผู้สอบบัญชีได้รับหลักฐานที่เหมาะสมอย่างเพียงพอหรือไม่ และการประเมินว่าผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติงานเพิ่มเติมหรือไม่ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมาตรฐานการสอบบัญชีและวัตถุประสงค์โดยรวมของผู้สอบบัญชี

(มีต่อ)

- การประเมินการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในการนำแม่บทการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องของกิจการไปปฏิบัติ
- การสรุปผลการสอบบัญชีจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ เช่น การประเมินความสมเหตุสมผลของประมาณการที่กำหนด โดยผู้บริหารในการจัดทำงบการเงิน

ปัจจัยที่ทำให้การใช้ดุลยพินิจเป็นไปอย่างรอบคอบและสมเหตุสมผล

- **ความรู้และประสบการณ์ของผู้สอบบัญชี**
- **การได้รับการฝึกอบรมที่ช่วยในการพัฒนาความรู้ความสามารถในการใช้ดุลยพินิจ**
- **ข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่ผู้สอบบัญชีทราบ**
- **การปรึกษาหารือระหว่างการปฏิบัติงาน ภายในกลุ่มผู้ปฏิบัติการ หรือระหว่างกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบกับกลุ่มอื่นทั้งภายในและภายนอกในเรื่องที่มีข้อโต้แย้งหรือเรื่องต่าง ๆ ที่ยาก**

ขั้นตอนการปฏิบัติงานสอบบัญชี

1. **ขั้นเตรียมงานและการวางแผน**
2. **ขั้นตอนการตรวจสอบ**
3. **ขั้นสรุปผลและการจัดทำรายงานการสอบบัญชี**

1. ขั้นตอนเตรียมงานและการวางแผน

1.1 ขั้นตอนเตรียมงาน

1.2 การจัดทำหนังสือตอบรับงานสอบบัญชี

1.3 การวิเคราะห์ความเสี่ยง

1.4 การวางแผนงานสอบบัญชี

2. ขั้นตอนการตรวจสอบ

2.1 การตรวจสอบระหว่างกาล

2.2 การตรวจสอบขั้นสุดท้าย

3. ชั้นสรุปผลและการจัดทำรายงานการสอบบัญชี

3.1 การสรุปผลการตรวจสอบ

3.2 การจัดทำรายงานการสอบบัญชี

ข้อจำกัดของการตรวจสอบงบการเงิน

1. ลักษณะของรายงานทางการเงิน
2. ลักษณะวิธีการตรวจสอบ
3. เวลาของรายงานทางการเงินและความสมดุระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไป